യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 154

മുനിരുവാച .
ഇതി നിർണീയ ദൃശ്യേഽസ്മിൻസ്ഥിതോഽസ്മി വിഗതജ്വരഃ .
വീതരാഗോ നിരാശങ്കോ നിർവാണോ നിരഹംകൃതിഃ .. 1
നിരാധാരോ നിരാധേയോ നിർമാനോ നിരുപാശ്രയഃ .
സ്വഭാവസ്ഥഃ സ്വയം ശാന്തഃ സർഗാത്മാ സർ/വഥോ-ദിതഃ .. 2
യഥാപ്രാപ്തസ്യ കർതാസ്മി ന കർതാസ്മി കദാചന .
സ്വയമേവ ഹി യോ വ്യോമ കർതൃതാ തസ്യ കീദൃശീ .. 3
ദ്യൗഃ ക്ഷമാ വായുരാകാശം പർവതാഃ സരിതോ ദിശഃ .
ഇത്യേകാത്മ നഭഃ സർവം ഭൂതജാലൈകചിദ്വപുഃ .. 4
ശാമ്യാമി പരിനിർവാമി സുഖമാസേ ച കേവലമ് .
ന വിധിപ്രതിഷേധൗ മേ ന മേ ബാഹ്യം ന മേഽന്തരമ് .. 5
ഇതി മേ തിഷ്ഠത ഇഹ യഥാസംസ്ഥാനസംസ്ഥിതേഃ .
അദ്യായം ത്വമനുപ്രാപ്തഃ കാകതാലീയവത്പുരഃ .. 6
ഇതി തേ സർവമാഖ്യാതം യഥാ സ്വപ്നോ യഥാ വയമ് .
യഥാ ജഗദ്യഥാ ച ത്വം യഥാ ദൃശ്യമിദം തഥാ .. 7
ത്വം ച യാദൃഗ്ദൃശ്യമിദം യഥാ ദൃശ്യമിദം പുരഃ .
യഥാ ഭാവാ യഥാ ബ്രഹ്മ യഥേമാ ജനതാഃ പുരഃ .. 8
ഏതദ്ബുദ്ധ്വാ ഭവാഞ്ഛാന്തോ മിഥ്യാ ലുബ്ധക ലുബ്ധക .
ശാന്തൈവൈവമിയം സത്താ ചിന്മാത്രവ്യോമരൂപിണീ .. 9
സ്വയമാഭാതി നിർവാണാ നൈവ വാഭാതി കിംചന .
ലുബ്ധക ഉവാച .
ഏവം ചേത്തദഹം ത്വം ച സർവേ വാ വിബുധാദയഃ .. 10
സർവ ഏവ മിഥഃ സ്വപ്നപുരുഷാഃ സദസന്മയാഃ .
മുനിരുവാച .
ഏവമേതദിദം സർവമന്യോന്യം സ്വപ്നവത്സ്ഥിതമ് .. 11
അന്യോന്യമാത്മനി തഥാ സദസച്ചാനുഭൂയതേ .
ദൃശ്യം യേന യഥാ ബുദ്ധം തഥാ തേനാനുഭൂയതേ .. 12
നാനൈകം വസ്ത്വതോഽനേകം ന സന്നാസന്ന മധ്യഗമ് .
ജാഗ്രതി സ്വപ്നനഗരമിവ വേദനമാത്രകമ് .. 13
അദൃഷ്ടപൂർവദൂരസ്ഥദൃശ്യമാനപുരോപമമ് .
ഇതി തേ സർവമാഖ്യാതം ബോധിതോഽസി നിരന്തരമ് .. 14
സ്വയം പ്രാജ്ഞോഽസി ജാനാസി യഥേച്ഛസി തഥാ കുരു .
ഏവം പ്രബോധിതസ്യാപി തവ വ്യാധ മതേ മതിഃ .. 15
ക്ഷണം പ്രബോധവിശ്രാന്താ ന വിശ്രാന്താ പരേ പദേ .
നാഭ്യാസേന വിനാ ബോധ ഏഷ യാതി മനോഹൃദി .. 16
പരാം പ-രി-ണ-തിം പ്രാജ്ഞ ദാരുണീവാമ്ബുധാരണേ .

അഭ്യാസാദ്ബോധവിശ്രാന്തൗ ഗുരുശാസ്ത്രൈകസേവനാത് .
ദ്വൈതാദ്വൈതദൃശോഃ ശാന്ത്യാ നിർവാണം ചിത്തമുച്യതേ .. 17

നിർമാനമോഹാ ജിതസങ്ഗദോഷാ
അധ്യാത്മനിത്യാ വിനിവൃത്തകാമാഃ .
ദ്വന്ദ്വൈർവിമുക്താഃ സുഖദുഃഖസംജ്ഞൈ-
ഗച്ഛന്ത്യമൂഢാഃ പദമവ്യയം തത് .. 18

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ യഥാ-ഭൂതാർഥ-വർണനം നാമ ചതുഃപഞ്ചാശ-
ദധിക-ശതതമഃ സർഗഃ .. 154 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
5.1.2024